

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Kort Begryp Des Levens Ende Der Devghden Vande Weerdighe Joanna van Randenraedt Geestelycke Dochter Onder de Bestieringhe der Societeyt Iesu

**Huysmans, Daniel
Nerrincq, François**

T'Antwerpen, 1690

VI. Misachtinghe des wereldts.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38005

204 *Vijfde Capittel, Liefde tot den even-naesten.
selven voor de Sielen niet spaeren, als ghy u selven
daer voor niet ghespaert en hebt.*

Sy was overfulckx den algemeynen toevlucht van een jeder, soo in 't lichaemelijk, als in 't Gheestelijk, ende noyt en verveelde haer den Even-naesten te helpen. Soo datse waerlijck mocht segghen 't ghene den Apostel (a) Paulus vol van de selve gheseyt heeft; *ick sal gheerne gansch be-
steedt worden, en noch meer als gansch, voor uwe
Sielen.*

Ick sal hier onder in 't derthienden Capittel noch voorder spreekken van haere liefde des Naesten, verhandelende haer medelijden ende Bermhertigheydt. (a) 2. *Corint.* 12. 15.

V I C A P I T T E L.

Misachinghe des werelts.

NU komen wy voorder tot eenighe andere deughden, met de welke zy verçiert is gheweest: ende fullen voor eerst aenvatten de Misachinghe des werelts.

Men kan lichtelijck bespeuren, hoe af-keerigh vande werelt dat dese uytverkoren siele geweest is, die van jonckx af soo brandigh was inde liefde tot Godt. Ten staet niet t' samen, inde stralen van het sonne-licht, ende inde duysternissen te wandelen; hitte ende koude strijden teghen malkanderen; aldus strijden oock de liefde Godts, ende de liefde des werelts: want sy onversoenelijcke vyanden zijn, ghelijck den Heylighen (a) *Jacobus* getuyght. Wat liefde dan konde JOANNA hebben, tothet gieraet des

(a) *Iacob* 4. 4.

des lichaems, tot pracht, tot eere, tot grootachinghe haers selfs, tot andere ydelheden, die van haer jonghste jaren door uytgelesen stralen der Goddelijcke Liefde soo verwarmt en ganschelijck ingenomen was, ghelijck wy beschreven hebben?

Ick bekenne dat men het gieraet des lichaems, ende dierghelijcke dinghen, die inde werelt geacht worden, eenighsins kan beminnen met liefde die niet strijdigh en is teghen de liefde Godts: want een machtigh, en eerlijck, vergiersel naer staedt van perfoonen, ende naer de maniere des Landts, is een onbescheyden saeke, die door een goet of quaet eynde, ende andere omstandigheden, soo wel Godt behaghen, als mishaghen kan.

Soo verre was *IOANNA* aen de werelt verstorven, dat sy, oock in hare jonghe jaren, eenen afkeer ende walghe hadde van alle op-toyffel des lichaems, dat Jouffrouwen ghemeynelijck met soo groote neerstigheyt involghen. Want ghelijck den (a) *H. Hieronymus* schrijft: *Men vint vele jonghe Dochters ende Vrouwen, de welcke, al hoe-wel sy uytelijck afkeerigh zijn van alle oneerbaerheit, noch aen eenighen mans-perfoonen willen behaghen: nochtans geerne aen haer selven behaghen, door het gieren haers lichaems.* Van dit ghetal, dat soo groot is, en was *IOANNA* niet: want sy noch aen een ander, noch aen haer selven oyt en heeft ghesocht te behaghen, maer aen Godt alleen.

Tis wel waer dat sy eenigh gieraet des lichaems ghebruyckt heeft: maer enckelijck om aen den wille van haer Ouders te voldoen. Want haer sijde kleederen, paleersel, ende alle wereltschen handel haer seer pijnlijck was, ende seer strijdigh teghen haer

C c 3

ghe-

✻ (a) *De Pacatula infantula educatione.*

gemoeet. Sy was diek wils genootsaect, inde koette
 sancks de straeten te rijden. maer sy verklaert in ha-
 re schriften wat hert-fweer dit geweest is aen haren
 ghoest. Sy sehouwde met alle vermoghen den sa-
 men-handel van Vrouwen ende Louffrouwen (ende
 veel meer van Mans) want die haer soo verrie-
 tigh ende walghelijck was, dat sy haer dieckmaels in
 een afghesheyden plaette des huys verberghde,
 om dierghelijcke tijdt-verdrif t ontvluchten: en-
 de ghenootsaect wesende tot foodanighe tijdt-paf-
 feringhe, en konde zy hare tranen qualijk bedwin-
 ghen. Soo verfoeyelijck seheen haer, dat aen ande-
 re vermaeckelijck was.

Noch wereltsch zijnde wiert sy door bevel vande
 Ouders, teghen hare genegentheyt, uytgeschildert,
 dooreenen vermaerden Schilder: maer sy en kon-
 de die schilderye noyt niet goede ooghen aensien,
 ende noch veel min, als sy nu gheestelijck ghewor-
 den was: om datte daer verbeelt stont met we-
 relatsche kleederen, ende met vercierfel van y-
 delheydt, teghen t welck zy al haer leven ghestre-
 den hadde, ende t welck zy met haer groot ver-
 noeghen hadde afghelaeten.

Sy heeft dan gheestelijck wesende, begonst dese
 Schilderye te bespouwen, met sijck te bekladden,
 ende te slaen: sich inbeeldende wat zy verdient
 hadde met het draghen van foodanighe kleederen.
 Den haer, die zy hadde teghen haer selven, ter oor-
 saeke van dese ydele kleedinghe, ende teghen dat
 beeldt quam voorder: want sy een mes heeft ghe-
 nomen, ende de schilderye in stucken ghemeden,
 ende dese stucken in t vier gheworpen: sich weer-
 digh achtende in t vier te branden door het dra-
 ghen van soo werelts gieraet.

Den

Den Biecht-vader dit verstaende heeft haer be-
riipt: maer sy op hare knien ende op haer aenlicht
vallende seyde met eerbiedinghe. *ICK BEN t die on-
verghelyckelyck meer verdient hebbe als die schilderij
gheleden heeft.*

Te Brussel wesende ten huyle van hare vrienden
wiert sy vvederom van dese verlocht dat-se haer
soude laeten uytchilderen als zy nu gheestelijck
vvas: t welck sy geenlins en vville ghedooogen:
maer den Biecht-vader heeft haer bevolen aen dit
verloek der vrienden te voldoen.

Soo moest sy dan ghehoorsaemen: al was t met
eenen tegen-strudt die niet beschruvelijck en is:
want haeren wenich was dat er niet van al dat
haer aengonck inde volghende tijden overbliven
en soude. Aldus ghepraemt zijnde quam haer te
vooren dat den Biecht-vader niet en hadde belaff
op wat maniere dat sy uytgheschildert soude wor-
den: oyerfulckx de maniere vry-ghelaten zijnde
begeerde dat haer gheschildert aenlicht soude om-
ringhelt worden met een sots-caproen op datse van
alle die de schilderij souden aensien uytghelachen
jae oock op de straeten als eene sottinne met vinge-
ren soude gewesen worden. Men moest dit toe seg-
ghen op datse den Schilder in het uytchilderen
niet beletten en soude: t welck sy geenlins en dede
maer in teghendeel was sy begeergh dat het aen-
sicht wel ghelijcken soude om in de schilderij met
den sots caproen wel bekent te wesen. Doch naer
dat het aensicht vol-troffen was heeft den Schilder
in haer afwesen haer Gheestelijck kleetsel daer by
ghevoecht sonder den sots caproen. IOANNA dit
siende sweegh stil maer onthoudt eenen anderen
Schilder: hem belastende den sots-caproen daer by

te schilderen , ghelijck haer toegheseyt was. Desen Schilder heeft voldaan aen dit verfoeck, maer alleenlijck met water-verwe, die lichtelijck konde afghewasschen worden. Sy was gheruft , en hadde voldoeninghe soo lanck als dit bedrogh haer onbekent was : maer de waerheydt daer naer achterhaelende , soude met dese schilderije , ghelijck met de voorgaende, geleest hebben , ten waer faecken dat die naer een andere plaetse hadde vervoert gheweest, aen IOANNA onbekent. Ghelijck sy in haer selven soo verstorven was aen de weerdelt, soo hadde sy medelijden siende andere weireltsche Ioffrouwen , die sich met soo groote forghvuldigheyt ende moeyelijckheydt op-toyen om gierlijck te verschynen aende ooghen der menschen : maer sy was op 't uytterste vernoecht overlegghende hoe dat Godtvruchtighe ende wijse Maeghden , met alle vindelijcke middelen trachten haere sielen te vergieren , ende ghelijck (a) Paulus verfoeckt, sich te bekleeden met den Heere Iesus Christus.

In dese bedenckinghe wiert haer verthoont, hoe dat onse Siele met Christus bekleedt wordt, te weten met sijn minnelijcke tegenwoordighheydt , vrendelijcke omlomminghe , soete vereeninghe, ende naevolghinge van sijne deughden. *Dit kleedt, schrijft sy en is niet te licht voor den winter, noch te swaer voor den somer. Och ! dit was schoon om sien. Ick beklaeghe in 't binnenste van mijn herte, dat 'er vele soo blindt zijn, dat sy hier van gheene betere, kennisen hebben.*

Hier naer in 't gheselschap van andere komende , was het haer seer moeyelijck haer blijde traenen te maetighen over dit voorschreven inwendigh ghesicht. Sy

(a) Rom. 13. 14.

SY pleegh te seggen dat men noyt beter d'ydel-
heyt des werelts, dan in eenige doodelijcke sieck-
te en konde kennen. Daerom als sy by siecken
was, die in foodanighe ghesteltenisse waren, nam
sy de vryheyt van die te vermanen dat, in dien haer
noch langher leven van Godt verjont wierde, sy
besorcht souden zijn, om altijd te behouden het
oordeel, dat sy vande werelt ende van alle werelt-
sche saken teghenwoordighlijck hadden, ende het
leven in sulcker voegen aen-te-stellen, gelijk sy in
de ure des doots souden wenschen ghedaen te heb-
ben.

Den haet, die sy hadde teghen de werelddt, en was
niet alleenlijck ten opficht van het ydel çieraet,
maer oock ten opficht van alle andere dinghen; die
de werelddt bemint, ghelijck is de eere, ende groot-
achinghe des naems. Want sy met *Christus* de eere
versaecht, ende de schande omhelst heeft, om vol-
maectelijck de werelt te verstoeten, ende hare sie-
le volkomentlijck met haeren Salighmaker te be-
kleeden. Gheacht ende gheert te worden, was
hare droefheyt: misacht ende versmaet te worden
was haren wensch. Hier van kan ick vele getuyge-
nisse by-brenghen: laet ons eenighe verhalen.

Als sy oordeelde eenige faute begaen te hebben,
wenschte sy, dat-men haer hier over eenighe vol-
doeninghe soude op-legghen, die d'alder-bequaem-
ste was om hare eere te krencken voor d'ooghen
der menschen. Tghebeurde, dat sy ontweckt zijn-
de tot het gebedt, niet terstont en was opghestaen,
maer noch wat bleef rusten. Over dese traegheydt
bekende sy met misnoeghen hare schuldt by haer
Meesterse: ende dese, den aert van IOANNA wel
kennende, heeft haer op-ghelegt, dese onachsaem-

D d

heydt

heydt te betalen, met te gaen bedelen langhs de Stadt in twintigh huysen achter-volghens tot hulpe van behoefte menschen, sonder te segghen dat dese aelmoessen vooreen ander gevraeght wierden. JOANNA hier aen voldoende, ende gaende van huys tot huys, wierdt ghesien van eene vrouwe die haer seer welkende. Sy dit bemerckende, en gongh niet voort in het bedelen: maer vertrock sich buyten het gesicht van die vrouwe. Doch terstont achterdencken krijghende, dat dit vertreck uyt eenighe vermijtheyt gesproten was, als of sy getracht hadde eenighe verootmoedinghe t'ontvluchten, is spoedelijck weder-gekeert, ende heeft het werck voltrocken, dat haer belast was. Naer huys weder gekeert zijnde, heeft sy andermael hare schult bekent over dese schaemte, ende onverstorventheyt, die sy bestrafte met eene harde discipline, midts dat haer geweygert wierdt dit bedelen te hernemen.

Noch voorder middelen soeckende tot haer eyghen versmaedinghe ende verachtinghe is haer ingevallen dat het grootelijckx dienen soude om van de werelt bespot te worden, waer het saken dat sy haren stoel self soude draghen gaende naer 't Sermoon. Sy voelde teghen-strijdt in dit werck: ende dies te meer gaf sy desen vont aen hare Meesterse te kennen. Aen de welcke dit seer wel beviel: ende dies-volgens heeft dese aen JOANNA geboden sulcks te doen. Sy was dan ghetrouwelijck gehoorsaem: ende droegh haren stoel van d'eene Kercke naer de andere, daer ghepredickt wierdt: en schoon dat'er niet veel volcks in eenighe Sermoonen en was, soo dat oock de bancken schier ledigh waeren, sy quam evenwel stantvastelijck met haren stoel.

Ja als'er Processie ghehouden wierdt, verwoeght
mer

met eenigh Sermoon (gelijck inde Kruys-daghen) droegh sy desen stoel mede inde Proceffie.

Dit docht aen vele seer belachelijck, en gaf reden van te dencken dat sy los van sinnen gheworden was. Sy wierdt opentlijck vande aensinders uytgelachen; vande welcke sommighe spots ghewijs verfochten den last van desen stoel haer af te nemen, ende den selven voor haer te draghen; het welck sy niet en gedooghde: maer spottende met de wereltd, ende alle wereltsche oordeelen, verdroegh seer geerne dese schaemte, nemende haer aendacht op de beschaemtheydt ende bespottinge, die *Christus* geleden heeft, gaende van Herodes naer de vierchare van Pilatus.

'T gebeurde somtijdts dat sy onbedachtelijck den stoel bedeckte met hare huycke; maer soo haest als sy dit bemerckte, weerde sy dit beletsel, soeckende van alle menschen besien ende belachen te worden.

Dit heeft dry volle jaren geduert, sonder acht te nemen op regen, winden, of sneeuw: ende sy soude hier in tot het eynde haers levens volhert hebben, ten ware dat dit draghen vanden Stoel haer verboden hadde geweest. Dese overhandt over haer selven, ende over de werelt heeft aen JOANNA vele Hemelsche jonsten veroorsaect; soo dat sy somtijdts gaende langhs de straten sich bevondt als bestraelt met een Hemelsch ende Goddelijck licht: waer mede sy wonderlijck versterckt ende aengewackert wierdt om voortae in meer andere gelegtheden de wereltd te verfoeyen.

Hoe luttel dat sy gheneghen was tot ghelt ende rijckdom, die soo hoogh vande wereltd gheacht worden, sal ons het vierthiende Capittel leeren,

alwaer wy van haere Armoede fullen handelen, Om dit Capittel te sluyten, segghe ick alleenlijck dat sy alles versaecte, dat vande wereldt bemint wordt: ja datse niet beweghelijk en was, om met wereltsche bekommeringhen sich te bemoeyen, dan alleen door ghehoorsaemheydt, ende met verfekeringhe van daer mede Godt te behaeghen, ende sijnen alder-heylichsten wille te volgen. Voor der wenschende, dat een ider van de selve ghesintheydt waere, ende af-ghestorven zijnde van alle verganckelijcke gheneghentheden, sich vestighde op eeuwighe dinghen.

VII. CAPITTEL.

Verstervinghe.

GHelijck sy vromelijck de wereldt verwonnen heeft: alsoo heeft sy oock sonder ophouden bevochten ende ghetracht t'overmeesteren alle gheneghentheden ende beweginghen, die ons tot ongheregelde Liefde van ons selven, ende tot sonde aen-locken. De Enghelen zijn, ende de menschen waeren, inden staedt der onnooselheyt vry van dierghellijcke gheneghentheden: maer niet de menschen in desen staedt der nature, die door d'Erf-sonde bedorven is. Ende midts dat dese gheneghentheden niet en sterven, als met den mensch: soo moeten sy verstorven worden door eenen gheduerighen strijdt, die niet en eyndicht dan met dit Leven.

De verstervinghe van dese ongheregheltheden is tweederley. Door d'eene bedwinghtmen ende versterft-men den inwendighen mensch, door d'andere